

Szerkesztőség

Arad, Asser-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Balev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sárgónyim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

MELYEN ÉS VIDEKEN

Egyes évre	1080 Lej
Fél évre	540 Lej
Negyed évre	270 Lej
Havonta	90 Lej

Árverések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Nemzetiségelosztályozás

Az erdélyi pénzintézetek, különösen pedig a kisebbségi kezben levő bankok keservesen érzik, hogy a pénzügyi kormányzat úgy kezeli őket, mintha az állam mostohagyermekai volnának. A nemzeti jegybank, amelynek feladata volna az ország pénzügyi vérkeringését szabályozni, nem áll hivatása magaslátán, mert még ma is politikai szempontok irányítják működésében. Kiténik ez a Banca Nationala minden olyan intézkedéséből, amely a kisebbségi pénzintézetekre vonatkozik. Leginkább abban a tényben érezhető a politikai tendencia, hogy a kisebbségi bankoktól megvonja, illetve ezek részére soha ki sem utalta a visszlészámítási kölcsönt. A pénz bő és természetes forrása tehát bedugult az erdélyi bankok előtt, amelyek az egyre rosszabbodó és kilátástalan gazdasági helyzetben teljesen a maguk erejére vannak utalva.

Az erdélyi bankok hősiiesen viselik a Hamupipőke szomorú, keserves szerepét és azon sem lepődtek meg túlságosan, hogy a kortescélokban beígért két milliárdnyi visszlészámítási hitelt nem kapták meg. Nemrég a sokat vitatott kamatszabályozó rendelkezés keltett riadalmat a bankkörökben, most pedig a pénzügyi kormányzat egy újabb lehetetlen intézkedésével kell foglalkoznunk. A Banca Nationala ugyanis az erdélyi bankoknak körlevelet küldött, amelyben számos diszkkrét természetű kérdésre kér feleletet anélkül, hogy bármilyen magyarázatot is adna arravonatkozólag, hogy miért van szüksége ezekre az adatokra. Maga a kérdőív hét gépet oldalt tesz ki és tekintve a furcsa kérdések tömegeit, a bankok lelkiismeretes válasza kötetekre terjedne.

A kérdőív többek között az iránt is érdekli, hogy hány román, német, orosz és zsidó részvényese van az intézetnek, mennyi a bank rejtett vagyona, milyen illetményeket kap a vezérigazgató stb. Egészen szokatlan s kényes kérdések ezek, amelyek a pénzintézetek intern-ügyeit érintik. A Banca Nationala nem kíván egyebet, mint hogy a bankok szolgáltatassá ki neki üzleti életük intimitásait egy egészen ismeretlen cél érdekében. De van a kíváncsi kérdéseknek egy még érthetlenebb része, amely a részvényesek, adósok és hitelezők nemzetiségét tudakolja. Naiv ember fel sem foghatja, hogy a Banca Nationalának mi szüksége lehet erre, mi azonban az eddig tapasztalatokból már sejtjük, hogy itt a bankok nagyobb nemzetiségi klasszifikálása készül és pedig a pénzintézetek saját bevallása alapján. Mert különben miért volna fontos a Banca Nationalának, hogy a betétes, részvényes, adós, hitelező magyar, román, orosz, vagy zsidó-e, mit jelentsen az, hogy a folyószámlahitelt élvezőkről foglalkozási ág szerint kér kimutatást a Banca Nationala a nemzetiség és állampolgárság feltüntetéseivel? A banktörvénytervezet után most ez az újabb körlevél is csak arra jó, hogy felzaklassa a pénzügy világ amúgy is csak látszólagos nyugalalmát. Inkább a krízis megszüntetésével foglalkozzék a Banca Nationala, mint a pénzintézetek nemzetiségi osztályozásával.

Nézeteltérés Titulescu és Duca között.

Diamandi követ elhanyagolja Párisban a külügyminisztert.
Magyar válasz az optánsörben Titulescunak.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.)

Titulescu külügyminiszter ma látogatást tett Doumergue elnökkel, akinek Diamandi követ mutatta be. A Buletin Quotidien, amelyet a külügyminisztérium ad ki, Titulescu látogatásával kapcsolatban azt jelenti, hogy az olasz-jugoszláv ellentéték elsimítása az előfeltétele annak, hogy eltűnjenek az olasz-francia ellentétek. Ha Franciaország és Olaszország között megegyezés jön létre, úgy Párisnak kötelessége közvetíteni Róma és Belgrád között és nem Bucarestnek.

A londoni jelentések szerint az angol kormány tanulmányozza a kisantant jegyzékét a szentgotthardi ügyben és tanulmányozás után késedelem nélkül akarja elintézni a kérdést. A berlini jelentések szerint a Tägliche Rundschau írja, hogy Titulescu a népszövegségi ülés után feltétlenül elmegy Németországba, mert súlyt helyez a hivatalos látogatásra és arra, hogy az illetékesekkel személyesen is megismerkedjék. A hivatalos körök jelentése szerint Stresemann március 20-ig marad Can-

mesben és Titulescuval 10-ke után fog találkozni.

A bucuresti-i jelentések szerint a Cuvantul arról értesült, hogy Diamandi párisi követ és Titulescu között nézeteltérés volt és Diamandi semmitsem törődik Titulescuvall, akinek akciójáról tudomást sem vesz. A szentgotthardi ügyben pedig elhidegtetés állott be Duca és Titulescu között, mert Titulescu megváltoztatta a Duca által összeállított jegyzékét. Erre magyarázható Diamandi követ viselkedése is, aki Ducának még a múltból egyik bizalmasa. A belgrádi jelentések szerint Titulescu Belgrádba is ellátogat, azonban előzően megbeszéléseket folytat a jugoszláv kormánnyal a látogatásra vonatkozólag.

Magyar részről Titulescunak az optáns-ügyben tett nyilatkozatára azzal válaszoltuk, hogy a magyar kormány azért egyezett bele a kérdés tárgyalásának elhalasztásába, mert módot akart nyújtani a román kormánynak a megegyezésre. Mivel Titulescu a Magyarországot által el nem fogadott feltételekkel elintéztnek tartja a kérdést, ez azt jelenti, hogy elzárkózik a gyakorlati megegyezés elől.

Sztrájkol az ellenzék a parlamentben.

Az ellenzéki szónokok nem vettek részt egy törvényjavaslat vitájában.
Dobrudzsa egységesítésének jubiláris ünnepe.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) A Kamara ülésén Lapedatu nemzeti-parasztpárti öt millió hitelt kér a constantai mezőgazdaság vetőmag szükségleteinek fedezésére. Juga nemzeti-parasztpárti a csendőrség ellen hoz fel panaszokat. Dr. Joanitescu támadja Niculescu Dorobantot és vizsgálatot sürget ügyében. Tescu kéri a házszabályok alkalmazását, amely szerint a kamara üléstermében idegen személyek nem tartózkodhatnak. Saveanu ígéri, hogy a házszabályokat szigorúan alkalmazni fogja. Ezután áttérnek a napirendre, amelyen az anyakönyvi iratokról szóló törvényjavaslat szerepel. Dandea liberális az első szónok, aki meg van elégedve a javaslattal, bár néhány módosítást indítványoz. Az elnök szólásra hívja fel az ellenzék szónokait, akik azonban kijelentik, hogy nem vesznek részt a vitában, mert az igazságügyi miniszter megakadályozta őket a bizottságban való részvételben azáltal, hogy a bizottság üléseit a parlament helyett az igazságügyi minisztériumban tartották meg. Niculescu előadó tudomásul veszi, hogy az ellenzék távol tartja magát a vitától és így csak Dandea megjegyzéseire válaszol. Beszéde után a kamara a javaslatot általánosságban elfogadja, majd megkezdik a részletes vitát, amelynek során 30 szakaszt változatlanul elfogadnak.

A szenátus ülésén kisebb jelentőségű bejelentések után az ügyvédi szervezet törvényének módosításáról szóló javaslatot vették tárgyalás alá.

Ma délelőtti minisztertanács volt Bratianu Vintila elnökletével. Dr. Lupu munkaügyi miniszter bemutatta a munka, főképpen a női és gyermekmunka fokozottabb védelméről szóló

törvényjavaslatát, amely megvalósítja a nyolc órai munkaidőt. A minisztertanács bizottságot küldött ki Lupu, Stelian Popescu, Inculet és Mrazek miniszterekből a javaslat végleges megszövegezésére. Inculet egészségügyi miniszter ismertette a kábítószer forgalombahozatalának korlátozásáról szóló javaslatot, amelynek végleges elkészítésére Inculet, Argetoianu és Anghelescu minisztereket küldte ki a minisztertanács. Lapedatu kultuszminiszter megbízást kapott Dobrudzsa egységesítésének ötvenedik évfordulója alkalmából rendezendő jubiláris ünnepségek programjának elkészítésére. Az ünnepséget az ősz folyamán fogják megtartani. Végül megállapította a minisztertanács, hogy a vasárnap lasiban tartandó liberális nagygyűlésen Duca és Argetoianu miniszterek fogják a kormányt képviselni.

Osztrák-magyar határincidens.

Bécsből jelentik: A pénzügyi bizottság mai ülésén Bauer szociáldemokrata képviselő egy burgenlandi határincidens ügyében szólalt fel. Kijelentette, hogy a határnál levő Recényben a magyar csendőrök osztrák területre léptek, egy bányászt, aki magyar állampolgár, megbörtönltek és átvitték Magyarországra. Miután ez a tény sérti az osztrák szuverenitást, felvilágosítást kér a kancellártól és a vizsgálat megindítását ebben az ügyben. A budapesti jelentések szerint Roth bányamunkást csempészetért üldözte a csendőrség és elfogatása után rövidesen elbocsátotta. A munkás magyarországi lakos és csupán munkahelye van Ausztriában. A vizsgálat folyamatban van.

Szürke tanácsülés Aradon.

Eseménytelenül peregték le az egyes tárgysorozati számok. — Szabályrendeletek végtelen sora. — A város visszaveszi egyszer már eladott telkét.

(Arad, február 7.) A tegnapi huzalmak után ma szürke volt a tanácsülés és az egyes pontokat szinte vita nélkül fogadták el. A permanens delegáció jelentését az 1927. december 31-én tartott pénztárvizsgálatról elfogadták, ugyancsak jóváhagyták a permanens-bizottság ama javaslatát, hogy a városi adófelülbizottságba dr. Veliciu Emilt, Radován Milivojt és Liszka Pál küldjék ki. Utána három szabályrendeletet fogadtak el a temetkezési illetékről, a helypénzről és a közmunkamegváltásról. Az utóbbinál Angel dr. megjegyezte, hogy Craiovában 300 lej a minimális illeték, míg Aradon 60 lejtben állapították azt meg. Albu Livius felszólalásában helytelenítette azt, hogy a köztisztviselőket is ezzel az illetékkal sújtják. Ezután jóváhagyták a város nyomtatványszükségletének beszerzésére és a könyvkötészeti munkákra vonatkozó árlejtés eredményét.

A következő pont a cukorgyár kérelme volt, amelyben engedélyt kért a várostól arra, hogy a telkére 50 millió lej kölcsönt vehessen fel. Albu Livius ellenzi az engedély megadását, miután a szerződésben benne van, hogy nem terhelhető meg a telek. Angel dr. felvilágosító szavai után megadják az engedélyt a cukorgyárnak, majd elfogadják a legelők kihasználásáról és a tisztviselők házépítési kölcsönéről szóló szabályrendeleteket. Ezután Vulcu Maxim telekügye kerül sorra. Vulcu a várostól egy körülbelül három és fél holdas területet vásárolt, amelynek vételárát részben ki is fizette. Miután a gyár jelenleg csődbe van, a permanens-bizottság javaslatot tett a tanácsnak, határozza el, hogy Vulcu befizetett pénzét visszaadja és a területet visszaveszi. A tanács elfogadja a javaslatot. Elfogadták ezután a házhelyek szétosztására vonatkozó változtatásokat, majd a Fleissig és Hubert-telek elválasztását a várossal kötött szerződésében több pontot megváltoztattak. Ezután uccae-gyenesítések érdekében en bloc elfogadtak több területeladást, majd elhatározták, hogy az elbocsátott Ioanas Vasil helyett Cetatean-Csaba István városi tisztviselőt nevezik ki végleges gondnoknak a tífózanatóriumhoz. Elfogadta ezután a tanács a permanens-bizottság jelentését a géplüzemek 1926. és 1927. zárszámadá-

saira vonatkozólag.

Ennek megtörténte után a tífózanatórium szabályrendelete került volna sorra és akkor vette észre a polgármester, hogy dr. Cucu Vazul városi főorvos, az ügy referense eltávozott az ülésről. Emiatt le kellett venni ezt a pontot a tárgysorozatról. Az interpellációk következték volna és egyszerre ketten is jelentkeztek, Engel Gyula és Vostinar György ta-

Filotti rendőrprefektus megakadályozza az oktalan monopol-razziákat Aradon.

A prefektus nem ad rendőri segítséget a monopolhivatalnak a hajszák folytatására.

(Arad, február 7.) Még nem mutat el kellemetlen emlékei azoknak a sűrű házkutatásoknak, amelyeket a monopol-felügyelő-ség emberei végeztek Aradon, hogy külföldi cigaretták, vagy egyéb dohánytermékek és kártyák után kutassanak. A közelmúltban még napról-napra érkeztek panaszok az Aradi Köziönv szerkesztőségéhez, hogy minden alapos ok nélkül ismeretlen emberek dúlják fel a békés polgárok lakását, szekrényeit, bútorait, abban a reményben, hogy sikerül egy régi cigarettadobozt találniuk. És ha a kutatás eredménnyel járt, úgy irgalmatlanul, súlyos büntetést róttak a lakás tulajdonosára. Végre a közönség sorozatos panaszai eljutottak Filotti Zamfir rendőrprefektushoz, aki erélyes intézkedéssel akadályozta meg a közönség további molesztálását. Rendeletet adott ki, hogy a házkutatáshoz törvény szerint szükséges rendőri segítség csak az ő tudtával adható a monopol embereinek. A prefektus intézkedése értelmében fegyelmi vizsgálat volt indítandó ama rendőrtisztviselők ellen, kik prefektusi engedély nélkül segítséget nyújtának a kutatásokhoz. Ez a rendelkezés megtette a hatását, mert néhány hét óta megszűntek a molesztálások. A monopol emberei, akik az ilyen házkutatásokból busás jövedelmet remélnek, — ugylátszik — nem igen nyugodtak bele a prefektus rendelkezéseibe és egyik Bucurestiből Aradra küldött monopol-felügyelő ma felkereste Filotti Zamfir rendőrprefektust és ismét kíséreltet tett arra, hogy a prefektust rábeszélje, nyújtson segítséget a további házku-

Erett nyugatindiai banán

a mai napon megérkezett és minden jobb üzletben kapható.

nácstagok. Mielőtt azonban az interpellációk elhangzottak volna, konstatálták, hogy több tanácstag eltávozott és így az ülés nem határozatképes. Az interpellálni akaró tanácsosok méltó felháborodásuknak adtak kifejezést a történetek felett, azonban a helyzetet már nem lehetett segíteni és így az interpellációk elmaradtak, a tanácsülés pedig este nyolc órakor véget ért.

tatásokhoz. Filotti prefektus azonban ma mereven elzárkózott a kérés elől és kijelentette, hogy semmi esetre sem tűrheti a város közönségének indokolatlan zaklatását. Filotti Zamfir rendőrprefektus erélyes és jóindulatú intézkedése remélhetőleg véglegesen megszüntette a kellemetlen házkutatásokat Aradon.

Tilokzatos fegyverszállítvány egy aradmegyei községben

(Arad, február 7.) Különös eset tartja izgalomban a szomszédos Chioroc (Györök) község lakosságát. Ma délelőtt Schneider József györöki pék részébe egy láda érkezett, amelynek szállítóleveli az volt írva, hogy almát tartalmaz. A láda súlya és alakja gyanút keltett Comsa állomás főnökben és a csendőrség jelenlétében kibontották a rejtélyes küldeményt. A láda felül tényleg almát tartalmazott, alsó részén azonban észrevették, hogy kettős deszkaburkolata van. A felső deszkát leemelték és alatta becsomagolva két jó karban levő Manlicher-fegyvert és egy revolvert találtak. Ruda csendőrsparancsnok intézkedésére Schneider Józsefet azonnal előzetes őrizetbe helyezték. Kihallgatása alkalmával kijelentette fogalma sincs arról, hogy ki küldötte számára a ládát, természetesen azt sem tudta, hogy az fegyvereket rejtte magában. Szigorú nyomozást vezettek be a rejtélyes láda küldőjének felkutatására, egyben megindult a nyomozás annak megállapítására, hogy mi célból küldték Schneider Józsefnek a fegyvereket.

Szemelvények Jászai Mari, a legnagyobb magyar tragika naplójából.

Egy tüneményes élet története. A cselédsorból a halhatatlanságig.

1850-ben voltam kénytelen megérkezni a földre, ebben a zord formában, amely én vagyok. Meg kellett érkeznem erre a földre, ahol sohasem voltam otthon, ezek közé az emberek közé, akik között mindig idegen vagyok. Vagy agyonünnepelnek, vagy nem kellek nekik. Áldozatokat hoznak azért, hogy megismerjenek, azután elhagynak. Örülési kíváncsisággal születtem. A kíváncsiságom máig sem birtam kielégíteni. Ezért nem untam rá az életre. Haragban nemzettek. Szerencsétlenségek és országos csapások idején érelt meg az anyám, a tulságosan érző szíve alatt: 1849—1850-ben, a szabadságharc leverésekor hordott magában. Ott éltem már benne, mikor a menekülők hírül hozták a világi katasztrófát. Ott rázott meg a sirása, amikor az aradi kivégzésekről értesült.

1848. júniusától, 1850. február 24. napjáig amíg megszülettem, csak nagy szerencsétlenségek hírére itta be a lelke, tükrözve vissza lelkes arca. Hogyne táplálkoztam volna én is ott benne bánattal, hogyne vésődött volna arcomra a fájdalomnak az a két csunya barázdája, amely miatt sohasem látszottam fiatalnak. — Haragot és bánatot ittam az anyám vérével, halálos szomorúságot a tejével. Az ő szomorú lelke formálta az én lelkem is szomorúvá, míg magában érelt. Az ő könnyei hullottak az arcomra, amíg szoptatott. De milyen szomorú emberré is lettem én. A humornak, a jókedvnek egy sugara se szorult belém. A humora

teremtés legbűvösebb adománya! Ha trágvlek valamit embertársaimtól, az csak a humora. Az emberben ez az, ami a természetben az aranyos felhő, a virág, a madárdal. És ez hiányzik belőlem teljesen. Nem csoda. Gyermekkoromban minden oly rémségesen komoly volt, mint a halál. Apám előtt sohasem nevettem. Egyetlen egyszer sem mosolyogtunk egymás szemébe. Egyetlen egyszer sem tette rám a kezét, — csak ha vert. De ezt gyakran tette.

Az anyám, nemes Keszey Julianna, kikoszorázta a jómodu kőröket a szegény Ács Józsiért. Boldogan is éltek, amíg a gyerekek el nem sokasodtak. Anyám azt kívánta, hogy a városba költözzünk, mert nem akart, mint ahogy ő mondta, ripőköt nevelni gyermekeiből. Apám engedelmeskedett neki és csak azt kötötte ki, hogy „aztán ne panaszkodj, ha az élet nehezebb lesz, mint falun”. 1853-ban költöztünk be Győrbe. Nőttek a gyerekek és fogvott a kenyér. A húszke, nemes Keszey Julianna nem panaszkodott. Szoptatott, főzött, mosott, varrt reánk és hordta az ehédet az ura után oda, ahol épen dolgozott. Az ötödik gyerek után lankadni kezdett acélos ereje. Levágta földet seprő aranyhaját, „mert nem ért rá megfésülni”. A fiát kellett reggelenként az iskolába készíteni, hogy azok nemcsak a legokosabbak, hanem a legcsinosabbak is legyenek.

Reggelenként belekapaszkodtam a fiukba, hogy vigyenek engem is az iskolába. Mikor aztán becsapták előttem az iskola kapuját, leültem és ott pítveregtem, vagy aludtam, amíg a fiúk ki nem jöttek. A bátvám azzal mulattak, hogy négyestendős koromban latin mondatokra tanítottak. Gyönvörű anyám ekkor

már fáradt, sápadt asszony volt. Napról-napra buzgóbban imádkozott az egészségéért. Közben éjjel is dolgozott: menyasszonyi kelengvéket himezett az olajmécsvilágánál. Gondosan befűggyönyözte a szoba ablakát a téli kendőjével, nehogy a szomszédok megsajnálják. Két végén gyújtotta meg az élete gvertváját és lohogott még egy esztendeig. Mikor közel érezte a végét, bekérte a szomszédasszonyt, a vele egy konvhában lakó özvegy Rudicsnét és a hétfájdalmu Szűzanya képeire kérte, hogy amint ő meghal, legyen az ura felesége és árvának anyja.

Akkor már hét gyermek sirt a haldokló anyja ágya körül. Ötöt közülük még volt ereje megáldani, az ötödiknél feléről lehanvatlott áldó keze és kihűlt örkere. Ez az ötödik én voltam. Hosszasan időzött reszkető keze a fejemen és merevedő ajakkal fel-felsóhajtott:

— Ó csak ezt tudtam volna felnevelni!

Ezek voltak utolsó szavai és az egyedüliek, amelyekre édesanyám szájából emlékszem. Se kép, se írás nem maradt róla. Rég elporladt, mire én visszajutottam arra a helyre, ahol még emlékeztek rá. Akik nekem beszéltek róla, egy csöppet sem csodálkoztak volna, ha én mint királyné kerülök vissza a falunkba. Mikor az iskolájukat segitettem felépíteni, azt mondták:

— Hát persze a Keszey Jullis leányai!

Anvák, ha tudnátok, mekkora lelki egyensúly gyermekeiteknek egész életére, ha mint anyjuk egyuttal eszménvképeik is vagytok, mint nekem az én édesanyám, ez a fölséges Ember. Az ambíció, a magasrátörés ölte meg. Töle örökölttem, ami bennem ér valamit. A legcsodálatosabb lény volt az a falusi ács, az én édesapám, mindazon teremtesek között, akiket

Iorga követeli a miniszterelnökséget.

Fantasztikus kombinációk a kormány átszervezéséről. — A Viitorul vádjai Maniuc ellen. — Az Averescu-kormány három milliárdja. — Pan Halipát felelősségre vonják.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Az a körülmény, hogy Diamandi párisi meghatalmazott miniszter feltűnően kerüli a találkozást Titulescuval, belpolitikai körökben újabb kormány-kombinációra szolgáltat alapul. Ellenőrizhetetlen hírek formájában ugyanis már napok óta a közutadban él, hogy Duca — ha másként nem sikerülne — régi hívével, Diamandival együtt alakítana kabinetet, amelybe — Gogát is bevinné. Ez a kombináció természetesen nem a legvalószínűbbek közül való, mindenesetre azonban jellemző arra, — mint a Curantul is írja — hogy a belpolitikai átszervezés tekintetében minden elképzelés és híresztelés hitelre talál. Hogy pedig a kormány mennyire passzíven viselkedik a kombinációkkal szemben, azt viszont az bizonyítja, hogy ezeket a szállongó híreket senki sem dementálja s ha nyilatkozik is a kormány, csak annyit jelent ki, hogy semmi körülmények között nem hagyja el helyét.

A politikai élet másik érdekes napi eseménye a fogarasi nemzeti-parasztpárti meggyűlésen elhangzott manifesztációk körül kialakított ellentétes nézet, amely a pártokat két táborra osztotta. Így a kormány, a nép- és a Iorga-párt teljesen közömbösen viselkedik az elhangzott nyilatkozatokkal szemben, míg a nemzeti-parasztpárton kívül a liberális és néppárti disszidensek, illetve az elégedetlenek is komolyan számolnak az eshetőségekkel és óvatosságra intik a kormányt, hogy ne élezze ki még jobban a helyzetet azáltal, hogy kisebbsíteni igyekszik a nemzeti-parasztpárt sikerét. A nemzeti-parasztpárt különben ma a Dreptatea útján válaszol a liberálisok vádjaira, amelyek a kormány felhívatalosában, a Viitorulban láttak napvilágot és amelyekben arról van szó, hogy Maniuc 1920-ban, amikor a kormányon voltak, a visszaélések egész sorozatát követték el. A párt a leghatározottabban visszautasítja ezeket a rágalmakat és felhá-

borodással állapítja meg, hogy a kormány ilyen fegyverhez nyúl abban a küzdelemben, ahol a nemzeti-parasztpárt nyílt és becsületes harci eszközökkel mérkőzik. A Dreptatea szerint a Viitorul még attól sem riadt vissza, hogy a párt vezéreit személy szerint is becsületesen s így a lekicsinylés hangján szól Maniucról, Mihailacheról és Popovicu Mihályról, akiket „osztrák-politikusoknak” mond. Aurel Dobrescu dr.-t pedig büntetőtörvénykönyvbe ütköző cselekményekkel vádolja és olyan ügyészre támaszkodik, amelyek soha nem léteztek. Mindezekből látható, — írja a Dreptatea — hogy a kormány és sajtója mindent elkövetnek a nemzeti-parasztpárt befekettetésére. Ugyancsak a Dreptateában válaszol a Viitorul rágalmaire Manoilescu, volt averescanus pénzügyi államtitkár is, aki ama bizonyos három milliárd kérdésében minden vádaskodást a leghatározottabban visszautasít és felszólítja a kormányt, hogy állítsa őt bíróság elé, ahol majd tisztázást nyer az ügy minden részletében. Ehelyett azonban a kormány — mondja Manoilescu — csak rágalmaz és rágalmaztat, de nem meri az igazságszolgáltatás kezére bízni a dolgot. Nyilván attól fél, hogy a törvényszék megint nekem adna igazat s ezáltal utolsó játszókartávjukat vesztenék el velem szemben a liberálisok. De ha a kormány nem indítja meg az eljárást, majd megindítatom én rágalmazás, becsületesítés és hamis vád címén házi sajtója ellen, hadd lássa a román közvélemény, kik bujnak meg a jól pénzelt lapok védelmi sáncában.

A lapok jelentése szerint Pan Halipa tegnap Chisinauban beszédet tartott, amelyben rendkívül éles formában támadta a liberálisokat. Beszédében többek között a következőket mondotta: „Ha Ferdinand király élné, felelős lenne a liberálisok tetteiért, de a sors megmentette ettől a szegénytől.” A katonai hatóságok elhatározták, hogy vizsgálatot indítanak

OT NAGYSIKERÜ KOTTAUJDONSAG.

Nyári emlékek. A legutóbbi Moravetz pályázaton díjat nyert dal.
Vasárnap a Chevrolem várja. Dal, sz. shimmy.
Nem megyünk min többé Mónacoba — Tangódal.
Madonna jaj hová lett — Tangódal.
Cartagena édes kis virága. Tangódal.
Darabja 40 lei. MORAVETZ kiadás, mindenütt kapható.

és mára beidézték Halipát, nyújtson felvilágosítást arról, hogy tényleg mondotta-e ezeket a szavakat.

A Viitorul szerint Iorga vasárnapi beszéde nagy nyugtalanságot keltett a nemzeti-parasztpárt soraiban. A pártvezetők többsége felszólította Maniucot, hogy kérjen magyarázatot Iorgától a közvélemény felvilágosítása végett. Az Adeverul szintén konstataja ezt a jelenséget és „Iorga követeli a hatalmat” című cikkében megállapítja, hogy Iorga vagy a miniszterelnökséget követeli a maga számára, vagy legalább pártjának egy koalíciós kormányban való részvételt. Az Adeverul kijelenti, hogy Iorga beszédének hatását előre nem lehet látni, annyi azonban bizonyos, hogy a jelenlegi kormány meg van azzal elégedve.

Az életbiztosítások valorizációja a magyar parlament előtt.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A képviselőház mai ülésén Sándor Pál a valorizációs javaslatra vonatkozólag indítványt terjesztett elő, hogy az 5000 pengőig terjedő életbiztosítások 25 százaléka erejéig, az azon felüliek pedig 5 százaléka erejéig valorizáltassanak. Németországban is megcsinálták a 25 százalékos valorizációt — mondotta — tehát mi is megcsinálhatjuk. Az urak számoljanak lelkiismeretükkel, a pénzügyminiszter pedig elbírheli, hogy ennek az országnak szegény népe nem bírja eltartani a sok miniszteriumot, meg külképviselőket. Koldusországban élünk és ha ma még össze is tudja hozni a pénzügyminiszter, ur a szükséges pénzt, jusson eszébe figyelmeztetésem, hogy nem fogja mindig behajtani a mai adókat.

Bud pénzügyminiszter válaszában kijelentette, hogy Sándor javaslatát nem fogadhatja el, mert akkor az összes biztosító társaságok tönkre mennek. Szavazás előtt az elnök az ülést felfüggesztette, majd pedig a Ház elvetette Sándor indítványát és Temesvári módosítását fogadta el.

Uj vezető

az aradi tudóskórház élén.
Jogerőssé vált az aradi tudóskórházi gondnok elbocsátása.

(Arad, február 7.) Az aradi városi tudószanatorium vezetésében jelentős változás állott be, amennyiben az eddigi főorvos, dr. Copacianu kórházi főorvos helyébe a város dr. Siateu Pál elűj orvost nevezte ki az intézet főorvosává, aki különben hét esztendeig dolgozott Hatiegan Mihály professzor mellett. Ma megérkezett Aradra az új főorvos, aki bemutatkozott a permanens bizottságnak. Angel dr. polgármester üdvözölte a tudószanatorium új vezetőjét és arra kérte őt, dolgozzon teljes erejével és energiájával a szanatorium érdekében. Dr. Siateu megígérte, hogy minden erejéből az intézmény felvirágoztatására fog törekedni. Itt írjuk meg, hogy Peter Iulian, aki az elmozdított gondnok ügyében vizsgálatot folytatott Aradon, a személyesen eszközölt vizsgálat és a fegyelmi eljárásra vonatkozó jegyzőkönyvek alapján áttanulmányozása után megállapította, hogy a város vezetésének eljárása teljesen helyénvaló volt, miután Joana gondnok oly türethetetlen atmoszférát teremtett az intézetnél, hogy további működése a szanatorium teljes csődjéhez vezetett volna. Ezzel a megállapítással végleges elintézését nyert az aradi tudószanatorium gondnokának ügye.

— Az új bucaresti-i francia követ. Bucarestből jelentik: A francia kormány még nem döntött az új bucaresti-i francia követ személye felől. Valószínűnek tartják, hogy Chambont, a jelenlegi szófiai követet nevezik ki.

SZABAD-E ÖLNI?... DR. LAROCHE

én valaha ismertem. Tőle örököltöm színészi tehetségemet. A legnagyobb pozór volt minden komédiás között, akikkel a Sors összehozott, hogy az ő korbácsa alól kikerültem.

Megkísérlem leírni és érthetővé tenni ezt a csodát, aki nekem az életet adta és akihez én kívül-belül oly fatálisan hasonlítok, azzal a különbséggel, hogy ő gyönyörű férfi volt, én pedig nőnek durva faragású vagyok. Homloka és orra a legtökéletesebb görög szabású volt, amilyent élő emberben valaha láttam. Ezeket csunya kiadásban örököltöm tőle. Tisztán kaptam át szép száját, apró, sárgásbarna szemét, széles, erős csontozatát, jó gyomrát és érzékeny légzőszerveit. Sokat köhögött, mint én is, de a jó étvágya átsegítette minden meghűlés okozta bajon, 84 éves koráig. Mint ácsmester a legnehezebb munkát végezte, de azért szép, deli alakját mindig rendkívül egyenesen hordta. Csak este, mikor munkájából megjött, ült egy rövidke ideig, meghajolva, két kezét két combjára támasztva. Homlokát aggodalmas nagy ráncokba szedte és úgy hallgatta mostohánkat, akiből dült a végtelen, kifogyhatatlan panaszozón ránk hármunkra, Miszára, Nácira és rám, az első asszonytól való gyermekekre.

Ez a panaszkodás soha el nem maradt egyetlen nap se. Ezzel várta a fáradt embert haza mindennap a kegyetlen német paraszt-asszony. Soha be nem tett annak a látásában, hogy minket hogyan ütlegetnek. Pedig napközben ő maga sem fukarkodott a pofonokkal. Apánk impozánsan büntetett. Előadást rendezett az egész ház, sőt az egész ucca részére. Először is összegyűjtötte a bűnlajstromot. Minden kihallgatást ezzel végzett:

— Már három, már négy, már hat bűnöd

van a róvason! De ha még egyszer panaszt bállok rólad, készítsd a kötelet.

Előtte való nap sajátkezűleg kellett beáztatni a kötelet és aztán következett a büntetés, kellő ceremóniával. Bedobott a szobába és becsukta az ablakot. Jól tudta, hogy azért a ház tíz urigyerke és a többi lakó kellőképpen tudomást szerez arról, hogy ott benn mi történik, hiszen sikkoltásom a harmadik szomszédot is megborzongatta. Végül bezárta rám az ajtót, miután szobából-konyhából minden lelket kiparancsolt.

— Vetközz, szólj ekkor csöndes, nyugodt hangon. És hajtogatta a kötelet a kellő rónyi hosszúságra. Sokszor mondogatta: „Büszke vagyok arra, hogy dühömben nem verem gyermekeim”.

— Térdepelj le! Fogódzz meg!

Az asztalba fogódzva lerogyott reszkető, vészna, csupa csont kis tizesztendős testem és abban a pillanatban már kiszakadt belőlem az első, velőtrázó siklás is, mert lesuhintott a szívós, áztatott kötélt meztelen, agyondolgozott kis hátamra. A kö megcsánta volna a vorágó, sívító gyermeket, akinek a hátát már az első csapások felhasogatták. A lecsurgó vért a csapódó kötél szertefröcskölte a szobában. De a „szent ember” nem kegyelmezett. Ő ismétől nyert jogát és kötelességét teljesítette. Gyötrött „Szent Józsefnek” mondták istenes élete miatt.

Egy ember, egy apa büntetett így, aki hajnalról éjjelig dolgozott, hogy enni adhasson nekünk, tiszta ruhát és nevelést. Egy ember, aki napenként két óra hosszat imádkozott, egyet térdelnie, egyet napközben. Aki hetenként meggyőző és keserves keresményéből minden koldusnak adott. És végül karmelita lett!

A külföldi kölcsön ügye.

Nem kedvező az időpont. — Titulescu hazaérkezését várják.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) Hivatalos helyre érkezett jelentések szerint Monnet bankár kedvező jelentést tett a konzorciumnak a külföldi kölcsön ügyében. A francia sajtó szintén rokonszenves hangon ír a kölcsönről, amely azonban bizonyos külföldi vitás kérdésektől függ és így az elintézés nem történhet meg Titulescu visszaérkezése előtt.

Az Adeverul azt hiszi, hogy a külföldi kölcsön megkötésére a jelenlegi időpont nem kedvező, mert Franciaországban és Németországban megkezdődtek a választási harcok és az ottani belpolitikai helyzet miatt a kormányok nem akarják magukat lekötöni a választások előtt.

Székhámos ál orvos Bucuresztben.

Egy kicsapott diák nagyarányú visszaéléseket követett el a fővárosban.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) A kőműveskapitány esetéhez hasonlatos székhámos foglalkoztatja már napok óta a bucaresti rendőrséget. Néhány nappal ezelőtt ugyanis az egyik előkelő hotel portása bizalmas uton értesítette a térparancsnokságot, hogy a szállóban lakó Praporgescu Emil főhadnagy-orvos igen gyanús körülmények között el és gyakran kéteshírű személyeket fogad. A portás értesítése alapján a térparancsnokságról egy százados kereste fel Praporgescu főhadnagy-orvost, aki legálisan papirokkal igazolta, hogy a sorocai gyalogezredben teljesít szolgálatot és most szabadságidejét tölti a fővárosban. A századosnak mindazonáltal gyanus volt Praporgescu viseletére és a térparancsnokság távirati uton érdeklődött a sorocai ezrednél, ahol igazolták ugyan, hogy az ezrednél szolgálatot teljesít egy Praporgescu főhadnagy-orvos, aki azonban nem lehet a gyanúsítottal azonos, annál kevésbé, mert nincs is szabadságon és Sorocában tartózkodik. Erre a térparancsnokság őrizetbe vette az állítólagos Praporgescut, aki később megtört és elmondta, hogy végső kétségbeesésében vette fel a Praporgescu nevet, miután véletlen folytán sikerült neki az igazi Praporgescu irataihoz hozzájutni. Elmondta, hogy Virgiliu F. Popescu-Sabinnak hívják és a mehedinti adó-pénztárosnak a fia. Az elmúlt esztendőben a Mihai Viteazul-liceum növendéke volt, de mert egy tanárától sértődleg nyilatkozott, kicsapták az iskolából. Ezt azonban nem merete megírni atyjának, s mert továbbra is Bucuresztben akart maradni, kéteshírű társaságokba keveredett, lopott, csalt és különféle iratokat hamisított, amelyek alapján egy ideig nyugodtan élhetett. Egy alkalommal valami lopás miatt lefoglalták, de sikerült megszöknie a rendőrségről. Ott hallotta, hogy mint szökött katonát is körözik s ezért jobbnak találta jelentkezni ezredénél. Előbb a fővárosban teljesített szolgálatot, majd büntetésből Sorocába helyezték át. Itt jutott hozzá Praporgescu irataihoz s miután közben egy tisztí egyenruhát is sikerült szereznie, felszökött Bucuresztbe, ahol hónapokon át fényűző életet élt. Ugyanekkor után felhagyta azokat az apákat, akik hajlandóknak nyilatkoztak kisebb-nagyobb anyagi áldozatokra, csak hogy besorozott gyermekeknek felmentést eszközöljenek ki. Ezek aztán felkeresték az állfőhadnagy-orvost, aki megígérte közbenjárását az ifjak érdekében, s ezért nagyobb összegeket vett fel megbízóitól. Közben azonban „mellékes” jövedelmek is voltak. Így egy tisztí társaságban, amelybe egy átmulatott éjszaka után került, egy századostól 5000 lejt, egy hadnagytól 1000 lejt és egy hölgy pénztárcájából pedig 550 lejt lopott el. A rendőrségen most hozzáláttak Popescu-Sabin bűnlajstromának összeállításához.

— Letartóztatási végzés egy volt államtitkár ellen. Bucuresztből jelentik: A Cuvantul szerint Valceamegye ügyvédsége letartóztatási végzést adott ki Plesolanu volt munkáügyi államtitkár ellen, vesztegetés vádjai miatt. Plesolanu jelenleg külföldön tartózkodik.

Csalással vádolják az aradi Egyesült Bankot.

(Arad, február 7.) Érdekes feljelentést iktattak be ma délelőtt az ügyészségen. Egy idősebb aradi hölgy, özvegy Szabó Lajosné ugyanis megjelent az ügyészségen és mint az Egyesült Bank r.-t. betétese csalás címén feljelentést tett a pénztárat ellen. Feljelentésében — amit sajátkezűleg írt — elmondja, hogy 166.000 lejt kitevő betétjét néhány nappal a bank bukása előtt helyezte el a pénztáratnál. Szerinte az a körülmény, hogy a bank a betétet akkor mégis elfogadta kimeríti a csalás kritériumát, annál is inkább, mert a pénztárat vezetésének ekkor már tudni kellett, hogy pár nap múlva bekövetkezik a katasztrófa. Ő — özvegy Szabó Lajosné pedig — aki egész vagyonát ott helyezte el a

bankban, most minden pénz nélkül áll és képtelen még február hóra esedékes házberét is kifizetni. Az ügyészségen még nem osztották ki referálást végett a feljelentést és így munkatársunk az ügyben az Egyesült Bank vezetéséhez intézett kérdést, ahol azt a meglepő választ kapta, hogy a banknak van ugyan egy özvegy Szabó Lajosné nevű betétese, ennek azonban mindössze 20 lejes betétjét kezelik, míg 166.000 lejes betét a pénztárat könyveiben egyáltalán nem szerepel. Így valószínű, hogy a feljelentés körül valami félreértés történt, aminek az ellenőrzése a legkönnyebb akkor, amíg a bank a betétesekről percek alatt áttekinthető kimutatást állított össze

Elfogták Mandlné megszökött gyilkosát

Albert Antal egy vasúti teherkocsiban került csendőrkézre. — Az aradi ügyészség fogházából elszökött gyilkos kalandos vándorlása. Aradra hozták a kézrekerült gyilkost.

(Arad, február 7.) Tegnap este a timisoarai (temesvári) rendőrség kezeibe került a megszökött rablőgyilkos, Albert Antal, aki hónapokkal ezelőtt kegyetlen módon meggyilkolta és kirabolta özvegy dr. Mandl Vilmosné aradi uriaszonyt. Mint ismeretes, ez a mindenre elszánt ember, két társával áttörte az aradi törvényszék fogházának falát és megszökött. Románia összes rendőrsége nyomoztak a vakmerő rablőgyilkos után, aki tegnap este különös körülmények között került aztán a timisoarai rendőrség kezére. A Timisoara előtti Szentandrás község vasúti állomásán, a szolgálatot teljesítő csendőr átkutatta az Aradról Timisoara (Temesvár) felé haladó tehervonatot és egyik vagonban egy lerongyolódott fiatalembert talált. Bevitte az állomásfőnökhöz, aki kivetette a fiatalemberre a szokásos pénzbírságot. Az illetőnél aki Gyarmati Istvánnak mondotta magát, nem volt pénz és ezért a csendőrség őrizetbe vette. Kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy temesvári lakos és azért nincsenek iratai és pénze, mert Aradon ellopták pénztárcáját.

A gyanús embert tegnap aztán átszállították Temesvárra, ahol kiderült, hogy az általa nevezett helyen nincsen olyan nevű ember. További vallomásaiban aztán azt mondogatta, hogy Gyergyófaluban lakik szüleinél. A rendőrség igen gyanusnak találta a fiatalembert, akit átkísértek a bűnügyi osztályhoz. Ott Öntu Atharaz rendőrigazgató elé került, kinek épen kezében volt az aradi törvényszék fogházából megszökött Albert Antal fényképe. A rejtélyes ingven-utast azonnal felismerte és megkérdezte tőle:

— Ugy-e te Albert Antal vagy?

A váratlan kérdésre Albert összerendezte és megtörtén vallotta be, hogy ő a rablőgyilkos Albert Antal. További kihallgatása során elmondta, hogy január másodikán szökött meg az aradi fogházból, ahol társával előre elkészítették a szökés tervét, amely pontosan, számítás szerint sikerült is. Szökése után elvált társaitól és Nagylakon keresztül átszökött a magyar határon. Felutazott Budanestre, ahol jelentkezett az 52-ik tüzérezrednél, hogy ő katonaszökevény, de igazolni nem tudta magát

és erre elengedték. Napokig csavargott a magyar fővárosban, míg egy razzia alkalmával elfogták és áttették Curticinál a határon. Pénze elfogyott és lopásból, koldulásból próbált éledélni napokon keresztül. Faluról-falura gyalogolva, végre Aradra érkezett, ahol azonban barátai figyelmeztették, hogy a rendőrség nyomában van. Ujaradra ment és elhatározta, hogy elutazik szüleihez Gyergyófaluba. Tegnapelőtt éjszaka elhelyezkedett a tehervonat egyik vagonjába és így jutott Szentandrásig. A rablőgyilkos elfogatásáról ma telefonon értesítették az aradi rendőrséget, ahonnan két rendőr és egy rendőrtiszt mentek át Temesvárra és az esti vonattal bilincsekbe verve szállították Aradra Albert Antalt. Szökéséért és a szökése alatt elkövetett lopásaiért külön eljárást indított ellene az aradi rendőrség.

Albertet egyébként ma este 7 órakor átszállították Aradra az ügyészség fogházába.

Rehabilitált

aradmegyei szőlőbirtokos.

Az aradi törvényszék Orezeanu-Moldovan büntetőtanácsa ma foglalkozott Edelmüller Ede maderati szőlőbirtokos bűnpörével, aki ellen Stanicel Andrei mérnök, szőlőbirtokos feljelentése következett, betöréses lopás címén indult meg az eljárás. Stanicel ugyanis, akinek kolnáját három ízben is kirabolták, ismeretlen tettesek ellen feljelentést adott be a gyoroki csendőrségen. Az ügyben megindult vizsgálat azonban minden eredmény nélkül végződött, míg, aztán a harmadszori betörés alkalmával a kolnában egy sétabotot és több patrout találtak, amiben Stanicel Edelmüller szomszédos szőlőbirtokos tulajdonát vélte felfedezni. Ezen az alapon meg is indult az eljárás a szőlőbirtokos ellen, s az ügyben ma tartott főtárgyalást a törvényszék. Miután a tanuvallomásokból kitűnt, hogy Edelmüllert ártatlanul érte a vád, amennyiben az ellene indult házsa csak bosszu műve volt, a törvényszék felmentette az igaztalanul meghurcolt szőlőbirtokost.

APOLLO

SZERDA

PREMIER

A KUR

IZÁN.

(LEPVESSZÓ.) Riche in „LA GLU” c. világhírű regénye filmen, 8 felvonásban.

Ezt megelőzi egy kiváló „TANC REVU”, A CASINO DE PARIS-ból.

Jönnek a? Férfiak, kiknek multjuk van az Urániába.

— Aradi rendőrkommiszió áthelyezése a szigurancához. Lungulescu komisszárt az aradi rendőrségről, a belügyminisztérium az állam-biztonsági hivatalhoz helyezte.

— Halálos gázolás Aradon. Megrendítő halálos szerencsétlenség történt tegnap este Aradon az állomás közelében. Az Ar. 600. számú teherautó, amelynek sofőrje Roth János, a CFR. rak-tár előtt elgázolta Sziágyi Benedek 70 éves CFR. nyugdíjast. A súlyosan sérült embert eszméletlen állapotban szállították a mentők a kórházba, ahol rövid szenvedés után meghalt. A rendőrség letartóztatta a végzetlenül sofőrt és átkísérte az ügyészség fogházába.

— Teherautók jelentkezése Aradon. Az aradi rendőrprefektúra ismételt felhívja az összes teherautó tulajdonosokat, hogy legkésőbb szerdán és csütörtökön jelentkezzenek a közlekedési ügyosztálynál. Aki erre a felhívásra sem jelentkezik, a prefektúra megvonja tőlük a hajtási engedélyt.

— Aradi uricsaládok gyászja. Fleischmann Mór ismert és előkelő debreceni nagykereskedő, az Erber és Fleischmann-cég debreceni belfelügyelője, nyolcvanöt éves korában elhunyt. Fleischmann Mór Debrecen egyik legtekintélyesebb kereskedője volt, aki jelentős szerepet játszott a város közgazdasági életében. Ismerősein és nagyszámu rokonain kívül Aradon lakó vejei, Hegyi Albert és Tenner László gyászolják.

— Eltűnt egy aradi ember. Schampek Györgyné Strada Brancovici (Lázár Vilmos-uccal) lakos bejelentette az aradi rendőrségnek, hogy férje néhány nappal ezelőtt, titokzatos körülmények között eltűnt lakásáról. Schampek György távozása előtt felvette új, sárga ruháját, teljesen átöltözött, de feleségének nem mondta meg, hogy hová készül. A kétségbeesett asszony azóta felkutatta a várost, bejárta összes ismerőseit és rokonait, de férjét senki sem látta. Az eltűnt férfi közep-termetű, gesztenvebarna hajú, teljesen új ruha, új, fekete cipő és fekete kalap volt rajta. Felkutatására a rendőrség megindította a nyomozást.

— Egy letartóztatási végzés tragikus következménye. Budapestről táviratozza tudósítónk: A vizsgálóbíró elrendelte a löszőrionda igazgatójának, Beck Ernőnek letartóztatását másfélmilliódos sikkasztási ügye miatt. A letartóztatást Beck súlyos betegsége miatt nem lehetett fogatatosítani és így Beck háziőrizethe került. Ezekután Beckné ma délelőtti hírtelen megjelent egy táblai tárgyaláson és Ott Jend ügyvédet magához hívta, izgatottan kiáltotta feléje: „Buccuzom öntől képviselő ur. Nem bírom ki, hogy férjemet letartóztatták.” Mielőtt még az ügyvéd szóhoz jutott volna, Beckné elrohant a Dunaparti felé.

— Uccát kereszteltek el Budapesten Prohászka püspökről. Budapestről jelentik: A Papnövelde-uccát ma Prohászka-uccára keresztelték át.

— A magyar igazságügyminiszter dönt a Budapestre szállított román kapitány kiadatása ügyében. Budapestről jelentik: Petrovichnek, a Budapestre szállított és többmilliódos sikkasztással vádolt román kapitánynak ügyében ma megérkezett a román törvényszék kiadatást kérő átirata. A Törvénytanács az ügyet döntés végett az igazságügyminiszterhez tette át.

— A számum pusztult Tuniszbán. Párisból jelentik: Tuniszbán szombaton és vasárnap nagyarányú számum pusztult, amely Mala közelében befutott homokkal a pályatestet. Egy vonat kiskilott, a fékező meghalt, az utasok közül számosan megsebesültek. Metlaun mellett a homokzivatar következtében összefutott volt, amelynél egy mozdonyvezető és egy fűtő megsebesült.

— Moszkoi kine házasság. Berlinből jelentik: Moszkoi kine, a világhírű mozsiznész eljegyezte Agnes Pceen dán mozsiznész nőt. Az esküvőt március 12-én tartják meg Nizzában.

Százhalvanezer lej segélyt kap az aradi színház.

Aradváros vezetősége hivatalosan is megállapította, hogy az aradi színház valóban támogatásra szorul.

(Arad, február 7.) Annak idején részletesen írtunk arról, hogy Aradváros magyar közönsége nevében küldöttség kereste fel Aradváros vezetőségét, amely azt kérte, hogy az aradi magyar színház részére szubvenciót utaljon ki a tanács. A város vezetősége akkor az ügyet a színházi-bizottsághoz tette át, amelynek előbb véleményét kell mondania a kérésről és csak ennek megtörténte után foglalkozik a kérdéssel a permanens-bizottság. Melve városi tanács. Pupa Constantin a kulturális szolgálat vezetője ma hosszabb megbeszélést folytatott a polgármesterrel arról, hogy a színháznak a segélyt, amely tétel nem szerepel az 1927. évi költségvetésben és így a törvény szerint csak arról lehetne szó hogy csak az 1928. évi költségvetés jóváhagyása után tudnák kifizetni a megszavazott segélyt. A polgármester ama nézetének adott kifejezést, hogy meg kell kísérelni és az 1927. évi költségvetési módosításba kell bevenni a színház segélyének ügyét és ha a minisztériumban azt sikerül jóváhagyatni, akkor nyomban kifizetik a segélyt. Az összegre vonatkozólag a város vezetősége ma abban állapodott meg, hogy 160.000 lej segélyt

ad, ami — a színházigazgató kijelentése szerint — körülbelül az egész társulat egy havi gázsijának felel meg. Ha sikerül a belügyminisztériumnál elérni, hogy a segély ügyét sürgősen jóváhagyják, kilátás lehet arra, hogy március elején már ki is fizethetik ezt az összeget, ha azonban a minisztérium nem hagyja jóvá ezt a tételt, akkor várni kell az új költségvetésig s csak aztán kaphat Szendrey Mihály igazgató segélyt Aradvárosától.

A polgármester ezzel kapcsolatosan ma kijelentette, hivatalosan is megállapítást nyert, hogy a színháznak kevés a bevétele és valóban rászorult a segélyre, amelyet a városnak kötelessége is megadni. A kiutalás idejéig azonban ebben a pillanatban nem lehet pontosan megállapítani. Ha lehetséges, még ezen a héten összehívják a színházi-bizottságot, amely azután véleményt ad a segély kiutalására irányuló kérvény ügyében és azután a permanens-bizottság tárgyalja le az ügyet, amely végső döntésre a tanácsülés elé kerül, amely egész bizonyosan meg is szavazza a segélyt az arra valóban rászorult, nagy nehézségekkel küzdő aradi színháznak.

— Revizió alá veszik a zavargó diákok fegyelmi büntetését. Bucurestiből jelentik: A bucuresti-i egyetem tanácsa tegnap este tartott ülésén tárgyalta a diákok fegyelmi ügyének revizióját. Azokról a diákokról van szó, akik ártatlanságukat be tudták bizonyítani. Elhatározták, hogy a rektorátus megvizsgálja a bizonyítékokat és amennyiben azokat a hatóságok is megerősítik, úgy az illetők büntetését meg fogják változtatni.

— Meghosszabbították a jelenlegi esketési rendet. Mint ismeretes, a közigazgatási törvény 60-ik paragrafusa értelmében a városokban a polgármestereknek kell végezniük az esketéseket. Ezt az intézkedést a minisztérium annak idején 1928. február 1-ig hatályon kívül helyezte és így most kellett volna annak életbelépnie. Ma Bucurestiből rendelkezés jött, amely szerint június 1-ig hagyják érvényben az eddigi helyzetet és azon a határidőn túl kell csak a polgármesterek személyesen esketnie.

— Pótnyomozás Nagy István bíró ügyében. Budapestről jelentik: Nagy István bíró ügyében az ügyészség rendeletére a rendőrség pótnyomozást folytat, mert az utabban felmerült adatok újabb vádpontokat produkáltak Nagy ellen, akinek bűnössége mellett eddig kevés kézzelfogható bizonyítékot találtak.

— Szombaton este tartja meg előadását dr. Hersch Andor a Munkásotthonban. A Munkásotthon által rendezett előadássorozat egyik legérdekesebb előadásának megtartására kerül sor 11-én, szombaton este nyolc órakor. Dr. Hersch Andor ismert aradi ideggyógyász fogja „Kultúra és Idegesség” címen összefoglalni mindazt, amiket a modern orvosi tudomány a lelki megbetegedések terén eddig megállapított és különös tekintettel lesz a pszichoanalitikus kutatások legújabb eredményeire, amelyek a lelkiélet megbetegedésének titkait tárják fel. Az előadás iránt óriási érdeklődés mutatkozik és azon minden érdeklődőt szívesen lát a Munkásotthon vezetősége.

— RÁDIO-MUSOR. Szerda, február 8. Wien—Grác, 16.15. Délutáni hangverseny. — Berlin, 20.10. Operett előadás. — Boroszló, 16.30. Szórakoztató hangverseny. — Frankfurt a. M. 16.30. Operahangverseny. — Leipzig, 22.45. Kabaré. — Milano, 21. Operettelőadás. — München, 20. Hangverseny. — Nápoly, 17. Zenekari hangverseny. — Pozsony, 19.10. Gramofonzena. — Róma, 20.45. Zenekari hangverseny. — Prága, 22.20. Hangverseny. — Stuttgart, 16.30. Hangverseny. — Zágráb, 20. Operaelőadás. — Budapest, 9.30. 12. és 13. Hírek, közgazdaság, 17.30. Szimfonikus hangverseny. 19.30. Operaelőadás, 22.15. Cigányzene.

Rablótámadás Pecloán.

Ma reggel kifosztottak egy pecicai kereskedőt.

(Arad február 7.) Rövid pár nap alatt már a második rablás történt a szomszéd Pecica (Pécska) községben. A rablás, amely izgalomban tartja a község lakosságát, ma reggel történt és a tettesek — minden valószínűség szerint egy szervezett rablóbanda — világos nappal követték el a hihetetlen vakmerőséggel végrehajtott támadást. A rablótámadás áldozata Landler Herman, akinek a főcuccán van fűszerüzlete és pálinkamérese. Ma reggel hét óra tájban — üzletnyitáskor — három pártaskülsőjű ember ment be az üzletbe és amikor látták, hogy a kereskedő egyedül van, revolvert rántottak és követelték, hogy adja át minden pénzét. A kereskedő, aki nem menekülhetett az elszánt emberek elől, kinyitotta páncélszekrényét és a benne levő tízezer négyezer kétszáz lejt átadta támadóinak. A rablók ezzel nem elégedtek meg. Összekötözték a kereskedő kezét és lábát és hozzáfogtak az üzlet átkutatásához. Közben megfenyegették Landlert, hogy ha egy szót szól, agyon lövik.

Közben benyitott az üzletbe a kereskedő családja, akire rávetették magukat a rablók és bedobták az üzlet melletti szobába és rázárták az ajtót. A megrémült leány reszketve, csendesen bujt meg a szobában. Ez idő alatt a pálinkamérésbe benyitott Molnár András komphérlő aki nem látta senkit a pálinkamérésben, belépett a szomszédos üzlet helyiségébe. Ebben a pillanatban végezték be a rablótámadók a kutatást és távoztak a helyiségből. Molnár, amikor meglátta az összekötött kereskedőt, kirohant az uccára, segítséget hívott és közben üldözőbe vették a rablót. Nem sikerült azonban elérniük, mert azok gyors futással menekülve, átszáadtak a befagyott Maroson és azután nyomuk veszett. Az üldözők visszahívták az üzletbe, kiszabadították a kényszerben helyzetben lévő kereskedőt és felsiettek a csendőrségre. Molnár bejelentette a csendőrségnek, hogy az egyik rablóban felismerte Kun Márton Szentpéter-tanyai lakost, akinek ott nagyértékű földje van. A másik támadó egy tízezer lejes cipészsegéd, a harmadról nem tudott felvilágosítást adni. Kun Márton ellen annál is inkább megerősödött a gyanú, mert hasonló bűncselekménnyel már többször volt vádolva. A csendőrség azonnal intézkedett, hogy a vakmerő embereket tegyék ártalmatlanná. Valószínűnek tartják, hogy a múltkor elkövetett rablásnak szintén ők a tettesek. A község lakosai nagy izgalommal tárgyalják az esetet és remélik, hogy hamarosan sikerül elfogni a veszedelmes embereket, akik rémületben tartják az egész községet.

SZABAD-E ÖLNI? ... DR. LAROCHE

A KULISSZÁK MESÉLIK...

Aradi színészek vendégszereplése Déván. — A hódító Jávör északsarki expedícióra készül. — Ha a dirinek anekdotázó kedve van.

A PROZAI ENSEMBLE a mai napon búcsút intett néhány napra Aradnak: elutazott Déva városába, négy napos vendégszereplésre. Részletekben utaztak el. Elsőnek Kallós titkár ment terepszemlére, ma reggel Mészáros kelt utra, kellekiket beszeresni, (mert ki tudna jobban diszletet teremteni, mint a szivok Bé-lája) s délből aztán utnak eredtek a többiek... Pallay, Szepessy, Jávör, Jung... akik ma este a Templom egere-ben játszanak már. Ahogy Jávör jött ki méltóságteljesen az állomásra, az egyenesen látványosság volt. Körötte két hordár is. Felkészültség: akár a sarki expedícióra. Megkérdezték tőle: tulajdonképpen hova készül?... Bölcse előre látással adta meg a feleletet:

— Láttam én már olyan turát, hogy csak utánnévvel tudunk hazakecmeregni, hát leg-alább lesz addig mit zalogbacsapni...

MINDENKI ÖRÜLT a kis kiruccanásnak, csak a törékeny Pallay Mancsi volt szomorú. Beteg szegény. Párnák közül jött ki az állomásra. Összehúta magát, mint egy kis beteg madár. Nem akart senkiről tudomást venni. Még a hordáról sem... Ez különben is könnyen megesik az emberrel!

Szepessy Edith kedvéért egy ur ma-dugynem Dévára utazott Timisoara helyett. Jung Jani magabiztosan festmény-ske-cet csinált. Jávör pedig adta a bankot:

— Feljetez most szép dévai lányok

Mert jövök...

Jung Jani: Mert jövünk...

Mert mennek... Ők...

Füty! Néhány szemrebbetés... Himbálódva elindulnak... Zsebkendő. Integetés. A kanyargónál fehér keskenő uszott. Alig lát-szik már. Elmentek az aradi színészek Déva városába...

NÉHA-NÉHA mesélkedésben van Szendrey Mihály igazgató is és az elmaradhatatlan szivar mellé „megereszt” egy kis históriát:

— Régen történt meg velem az eset. Direktorságom első éveiben. Új sugót kerestem. Megkérdezték, mi van a régivel. Azt feleltem: kidobtam... Érdeklődtek, miért? Elmeséltem:

— Őt korona előleget kért tőlem délből. én nem adtam, ő erre nem szólt egy szót sem. hanem este szépen bont a kukba és elkezdte sugni Othellót...

— ?

— Na igen ám, de mi a Velencei kalmárt játszottuk...

TALÁLGATJÁK A SZÍNHÁZNÁL, vajon milyen egészséges ötlet keltet, amely meg-mentene a színházat a válságos helyzetéből. Mindenki elmond egy-egy ötletet. Végre eljut Földes Mihályhoz a kérdés, aki imígy felelt:

— Mit kellene csinálni?... Honnan tud-jam? Hát nem vagyok én egy vagyonbuktott színházgató?...

Szétfoslott

a Borneoban színlődő magyar hadifoglyok legendája.

Hivatalos kutatások állapították meg, hogy az aradmegyei volt hadifogoly fantasztikus mesét mondott.

(Arad, február 7.) Egy borzalmas és szomorú háttérű legenda oszlott széjjel mostanában, amely komoly aggodalomban tartott számos aradmegyei és bánáti családot. Emlékeztet még, hogy 1927-ben hazatért Ujszentannára egy Wirth Jakab nevű földmives, aki a háboruban orosz hadifogságba került és hazatérésekor elmesélte, hogy Borneo szigetéről szökött meg, ahol rabszolgasorsban tengődött egy csomó osztrák-magyar hadseregbeli hadifogoly társával együtt. Wirth siralmasnak festette le a Borneoban lévő hadifoglyok állapotát és ennek következtében az aggódo hozzátartozók a levelek gar-madait intézték Bucurestibe és Genfbe, hogy elveszettnek hitt, de Wirth szerint Borneo szigetén színlődő gyermekeikről, vagy zok-naikról hírt kaphassanak.

Noha Wirth hazatéréseinek története is meglehetősen fantasztikusnak hangzott, mert azt mesélte, hogy Borneoból Svédországba vitték és ő onnan gyalog jött haza Romániába, mégis adatai igen sok helyen hiteltel-séget kaptak. Wirth tudta 8 társának nevét is, sőt azokról fényképei is voltak, úgy, hogy a genfi és hollandiai Vörös Kereszt egyesület behatóan kezdtek érdeklődni a dolog iránt. Tekintettel arra, hogy Borneo egy része holland fenható-ság alá tartozik, a hágai Vörös Kereszt rész-letes kutatást kezdett ezen a területen és kide-rült, hogy azok a helyek, amiket Wirth emli-tett, nem is léteznek. Ugyanígy nem találták nyomát annak a hajóskapitánynak sem, aki Wirthet a skandináv félszigetre hozta volna. Erre a holland Vörös Kereszt, amely kijelen-tette, hogy a holland Borneon nem türik amugy sem a rabszolgaságot, érdeklődött Wirth iránt a román kormánytól, de attól mindeztideig nem kapott választ. A Vörös Ke-reszt részéről kijelentették még, lehet, hogy

a Wirth által említett 8 hadifogoly tényleg Borneo szigetén él, de semmi esetre sem rab-szolgasorsban. Az azonban teljesen ki van zárva, hogy a szigeten nagyobb tömegű hadi-fogoly éljen.

Érdekes, hogy az angol kormány, az an-gol Borneon szintén vizsgálatot indított ebben az ügyben és megállapította, hogy Borneo szigetének angol fenhatóság alatt álló részén volt osztrák-magyar hadseregbeli hadifog-lyok egyáltalán nincsenek. A hivatalos kutató-sok megállapításai szerint tehát Wirth állítá-sai nem felelnek meg a valóságnak, legfeljebb annyi, hogy nyolc bánáti hadifogoly él valahol Borneon, de hogy mikép, azt nem tudták megállapítani.

Irodalom és művészet

* A színház műsora. Szerda: Lili bárónő, operett. (A. bérlet.) Csütörtök este 8 és fél óra-kor: Uferini mester és teljes társulatának vendégjátéka. (Bérletszünet.) Péntek este 8 és fél órakor: Uferini mester és teljes társulatá-nak vendégjátéka. (Bérletszünet.)

* Az aradi színházi iroda hírel. Uferini egy vagon diszlettel érkezik Aradra. Uferini jön és ez a körülmény izgalomban tartja Arad egész közönségét. Mindenki várja február 9-ét, amikor megkezdí vendégjátékait a nagy-szerű illuzionista-revütársulat, amelynek ne-vétől egész Európa hangos. Nincs szükség ar-ra, hogy megmagyarázzuk, ki Uferini s mit ad nagyszerű revütársulata. Soha nem látott bá-mulatbaejtő trükkök, hajmeresztő bűvészmu-tatványok, elképesztő varázslatok tömege tor-lódik fel műsorában és mindezeket a mutatvá-nyokat játszi könnyedséggel, egy-egy elegáns kézmozdulattal hajtja végre a közönség szeme

ERZSEBET MOZGO.

Erdélyben premier. (Fanamet film)

A vigjáték filmek fejedelme.

Ma d. u. 5, 7 és este 9 órakor

„Megjött a golya.”

Főszerepben: HAROLD LLOYD.
Rendos olesó helyáarak.

Jön! Egy nemzet bálvanya Jön!

John Gilberttel.

előtt, de olyan boszorkányos gyorsasággal, a mi szinte példátlan. Minden mutatványát szün-ni nem akaró taps- és tetszésvihar fogadja és Uferini, a kiváló bűvész mosolyogva fogadja a mindig megérdemelt elismerést. Uferini felsze-relése elsőrangú és aradi előadásaira egy va-gon külön illuzionista-diszlettel érkezik, hogy minél nagyszerűbb és több mutatványt haj-tasson végre. Az Uferini-előadásokra jegyek már válthatók a színház pénztáránál.

Napfényre került egy nyolc év előtti férjgyilkosság.

Amikor a fiu feljeleníti anyját apja meggyilkol-lásáért.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudóstírójá-nak távirati jelentése.) Egy nyolc év előtt el-követett gyilkosságról rántotta le a leplet a budapesti ügyészséghez érkezett névtelen fel-jelentés. Maglódon ezelőtt nyolc évvel hirtelen meghalt Hajdu György jómodu gazdálkodó. A budapesti ügyészséghez most egy névtelen feljelentés érkezett, amely azt tartalmazta, hogy Hajdu annak idején megmérgezték. A maglódi csendörör azonnal megindította a vizsgálatot és megállapította, hogy a feljelentő nem más, mint ifjabb Hajdu György, a rejté-lyes körülmények közt elhunyt gazda fia, aki a csendörör előtt kijelentette hogy apja halá-lát megelőző estén anyját felkereste Farkas Józsefné nevű barátnője, kívül hosszasan sug-dolóztak a konyhában. Másnap, apja halála után Hajduné azt mondotta gyermekeinek, hogy az éjszakai sugdolózásról ne merjenek beszélni, mert mindnyájukat agyonüti.

A csendörör erre kivitték az asszonyt, meg a gyerekeket Hajdu sírházhoz, ahol Haj-duné megtört és bevallotta, hogy férje házsa-rtos és goromba ember volt és ezért határozta el, hogy elpusztítja. Farkasnéval patkány-mérget szereztek, amit Hajdu ételébe kever-tek. Hajduné arra is számított, hogy ura ha-lála révén annak minden vagyona őrá száll. Mindkét asszonyt letartóztatták.

Mulatság.

— A II. svábbál szombaton a Fehér Ke-resztben este 8 órai kezdettel. A fölvonuláshoz gyülekezés 3 órakor a nagyteremben. A ze-nét az orczyfalvaiak szolgáltatják. A nép-viselet este nem kötelező. Meghívók és jegyek elővételben kaphatók a Gauamt, Grallert-cég és az „Arader Zeitung”-nál.

— Az aradi nyomdászok műsoros táncos-teája, mely február 12-én, vasárnap d. u. 5 óra-kor tartatik a Fleiszig (volt Armbrusztér) féle vendéglő ujonnan átalakított helyiségeiben, nagy sikerűnek ígérkezik, melynek műsorán az orszá-gos híru Gutenberg-dalkör szebbnél-szebb dalok-kal szerepel. Belépti-díj nincs.

— AAC Old-boys jelmezest f. hó 12-én a Fehér Kereszt nagytermében. Az „Öreg ka-kasok” személye garancia arra, hogy ez az est a farsang szenzációja legyen. A közönséget percről-percre különféle meglepetésekben fog-ják részesíteni.

— Themes álarcosbálja február 18-án.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Tudományos expedíciós
természethű felvételei

Amazonas folyó

és az ottani vad népek életéről.

Ezt követi:

URANIA

kettős műsora.

5, 7 és 9 órakor.

NATASA

gyönyörű orosz legenda
8 képben.

Főszerepben:

Lya de Putty.

Szerdán és csütörtökön
este fél 9 órakor

Gyurkovics leányok az ujaradi Venus moziban.

10, 15 és 20 lejes helyárakkal

Kisebbségellenes akciót kezdeményezett a Banca Nationala az erdélyi bankokkal szemben.

A nemzeti bank az a romániai pénzügyesektől a részvényesek, adósok és folyószámlatulajdonosok nemzetiiség szerinti kimutatását követeli. — A jegybank körlevele egész sorozat kérdésekre kér feleletet a bankoktól, amelyeknek ki kell mutatniuk névszerint a betéteseket és folyószámlatulajdonosokat és a feltett igénybevevőket. — Az áruhitelről foglalkozási ág és nemzetiiség szerinti kell beszámolni. — Fel kell tüntetni, hogy milyen vállalatoknál vesz részt a bank és milyen kamattal mellette ad nekik pénzt.

(Arad, február 7.) A Banca Nationala folytatja különös politikáját. Csak nem régen adta ki a sokat vitatott kamatszabályozó rendelkezését s most egy újabb, egészen furcsa lépéssel lepte meg a pénzügyeseket. Körlevelet intézett az erdélyi és közöttük az aradi bankokhoz, s ebben igen sok, egészen diszkrét természetű kérdésre kér feleletet.

anélkül, hogy bármilyen magyarázatot is adna arra, hogy tulajdonképpen miért van szüksége ezekre az adatokra.

Milyen kérdésekre kér feleletet a Banca Nationala?

A bankvállalat jellege és belső organizációja. Névszerint ki a bank vezérigazgatója, kik a tanácsosai (consilier), igazgatói, cégjegyzői és hány tisztviselővel dolgozik. Milyen mértékben vett és vesz részt a bank a jótékony, kulturális és nemzeti egyesületek támogatásában. A részvényeseknek névsora, mely magába kell foglalja

a részvényesek állampolgárságát és nemzetiiségét is. Külön egyesített kimutatásban fel kell tüntetni, hogy hány román, magyar, német, orosz és zsidó részvényes van

a pénzügyeseknek. Mennyi a bank rejtett és mennyi a kötélt vagyona? Ebből bele kell venni a pénzügyes összes ingó, ingatlan és esetleg más létező javait. Kimutatást a betétesekről, úgy a látra szóló, mint a terminushoz kötött betétekről, megjelölve azt is, hogy melyik mikor jár le. A betéteseket névszerint kell feltüntetni. Mennyi kamatot fizetnek a betétekért és mennyi az összbetétek után fizetendő kamatok középarányosa.

A nyújtott folyószámlahitelekről is pontos kimutatást kér a Banca Nationala, ugyancsak névszerinti feltüntetéssel. Milyen garanciákat nyújtott az, aki a folyószámlahitelt élvezi. Amennyiben a banknak lóga van a lekötött biztosítékot ellenőrizni, ezt is fel kell tüntetni a kimutatásban.

A kihelyezett hitelekről ugyancsak névszerinti kimutatást kell betérjeszteni, feltüntetve a nyújtott hitel lejárát, az esetleges függőben lévő tételeket, a lejárt és még nem rendezett, valamint az óvatolt és peresített tételeket. Külön kimutatandó az is, ha a bank esetleg visszásszámitolta a hitelt, helyesebben a váltót. Az áruhitel kimutatás magában kell foglalja foglalkozási ág szerint

az adósok és az esetleges hitelezők névsorát, az állampolgárság és nemzetiiség feltüntetésével

és az esetleges feltételeket. A folyószámlahitelezőkről szóló kimutatásban fel kell tüntetni névszerint a hitelezőket, s amennyiben azok külföldiek (bank, vagy magánfél), külön is ki kell mutatni. Megjegyzendő a lejárati is. A hitelezőket is foglalkozási ág szerint kell csoportosítani (iparos, kereskedő, bank stb.). A devizaosztály a napi árfolyam szerint kimutatja, mennyi devizával, mennyi valutával rendelkezik, pénznemenként felsorolva. Milyen vállalatokban vesz részt a pénzügyes? Mennyi kamatot számít fel az egyes vállalatoknál s mennyit fizet a vállalatoknak más pénzügyeseknél lévő folyószámlájáért. Milyen illetményeket kap a vezérigazgató és az intézet igazgatói, milyen utatálatányt és reprezentációs költségeket számíthatnak ezek fel. Külön fel kell tüntetni, mennyi gratifikációt kapnak az igazgatók.

Ezek a fontosabb kérdések, de van ezenkívül egy csomó más jelentéktelen kérdés is.

Maga a kérdőív hét gépelt oldal, ha ezt vesszük alapul, a pénzügyesek válasza köteteket fog kitenni.

A legnagyobb utánjárással sem lehet megállapítani, hogy milyen célt szolgál a kérdőív? Megtudtuk azonban azt, hogy ezt a körlevelet egyelőre csak a vidéki és itt is csak a csatolt területeken lévő bankok kapták meg.

Érthetetlen, hogy a jegybank miért tiszteli meg körlevelével csak a csatolt területek pénzügyeseket? Miért fontos a Banca Nationalának, hogy Petrovicsnak, Dimitrunak, Gergelynek, avagy Neufeldnek hívják a betétest, vagy a részvényest? Mit jelentsen az, hogy a folyószámlahitelt élvezőkről foglalkozási ág szerint kér a nemzetiiség és állampolgárság feltüntetésével kimutatást a Banca Nationala?

A banktörvénytervezet után most ez újabb körlevél is felzaklatja a pénzügyvilágot amugy is csak látszólagos nyugalmát. A krízis eliminálása inkább feladata kellene, hogy legyen a Banca Nationalának, mint „nemzetiségek” kimutatása a bankoknál. Kétségtelen, hogy a körlevél a legnagyobb ellenhatást fogja kiváltani az erdélyi pénzügyesek köréből.

Közgazdaság.

Zürichben 3.18.50, Párisban 15.60 a lej

Helyi valutaárak. (Február hó 7.)
Kifizetések: Berlin 39.15, Newyork 163.90, London 798.50, Páris 6.44.60, Milano 8.64.50, Prága 4.86.50, Budapest 28.60, Zágráb 2.89, Bécs 23.52.50, Zürich 31.57. — Áru: Márka 39, dollár 163.50, angol font 795, francia frank 6.50, olasz lira 8.70, cseh korona 4.85, pengő 28.85, dinár 2.85, osztrák schilling 23.75, svájci frank 31.50. — Pénz: Márka 38.50, dollár 162.50, francia frank 6.40, olasz lira 8.60, cseh korona 4.80, pengő 28.55, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31.30. — Iránzat: Szilárd.

Zürichi tőzsdenyitás. (Február hó 7.)
Berlin 124, Amsterdam 209.35, Newyork 519.87.50, London 2532.12, Páris 20.42, Milano 27.49.50, Prága 15.41, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.18.50, Varsó 58.20, Bécs 73.25.

Zürichi tőzsdezárlat. (Február hó 7.)
Berlin 124.01, Amsterdam 209.40, Newyork 519.85, London 2532.75, Páris 20.42.25, Milano 27.49, Prága 15.40, Budapest 90.85, Belgrád 9.13.25, Bucuresti 3.18.50, Varsó 58.20, Bécs 73.25.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Február hó 7.)
Devizák: Páris 6.14, Berlin 38.90, London 795, Newyork 163, Milano 8.64, Zürich 31.45, Bécs 22.90, Prága 4.80, Budapest 28.45. — Valuták: Napoleon 650, márka 39, leva 1.19, török lira 0.83.50, angol font 792, francia frank 6.63, svájci frank 31.40, olasz lira 8.50, drachma 2.15, dinár 2.85, dollár 162.25, lengyel zloty 18.40, osztrák schilling 23.10, pengő 28.50, cseh korona 4.80.

Házadókivetések Aradon. Az aradi pénzügyigazgatóság közli, hogy a helyszínen működő ház- és földadókivető bizottságok szerdán a következő uccákban jelennek meg: a III. számú bizottság: a Numa Pompiliu-uccában, az V. számú bizottság a Calea Saguna (Varjassy Lajos-uccában) és a VI. számú bizottság a Bulv. Carol és a Dragalina-uccában. A bizottságok felkérlik a háztulajdonosokat, hogy a ház vételéről szóló és a házberszerződések, valamint az egyszázalékos házberilleték befizetését igazoló nyugtát, illetve jegy-

zőkönyvet, a saját érdekükben tartásuk kéznél és az illető bizottság kérésére mutassák fel.

— Kincstári faraktár Aradon. A város permanens bizottsága ma elhatározta, hogy a Mittelmann-telepen lévő faraktárt a csálai erdőigazgatóságnak adja 5 évre, évi 15.000 lej bérért bérbe. Az erdőigazgatóság deszkarak-tárt létesít ott, amelynek árúja kivitelre kerül, egyben amely azt a célt szolgálja, hogy a külföldi vásárlóknak megmutassák, milyen fűrészárut szállít Románia. A mintarak-tár a közeli hetekben lép működésbe.

— A Vulcan-féle csődválasztmány első tárgyalása. A vagyombukott Vulcan I. Maxim gép- és csavargyár csődüggyében kijelölt csődválasztmány ma délután 3 órakor tartotta első ülését a Victoria takarékpénztár tanácstermében. A választmány folyó ügyeket tárgyal és dr. Sarbu György csődtömeggondnok előterjesztésére hozzájárult bizonyos kisebb restaurálási költségek felszámításához és jóváhagyta a csődtömeg fokozott őriztetéséről szóló javaslatot.

— Angol-francia segítséggel történik a lej stabilizálása. Londonból jelentik: Az angol pénzügyi piac úgy vélik, hogy a lej stabilizálása küszöbön áll. Az angol jegybank képviselője már elutazott Bucurestibe, ahol tárgyalásokat folytat a francia Nemzeti Bank otlévő főtitkárával, a stabilizálás dolgában, amely ügyben egyébként a román pénzügyminiszterrel is értekeznek. A stabilizálás a jelenlegi árfolyamon történne.

Sakk.

— Aradváros sakkbajnokságáért folyó verseny állása. Az AMTE rendezésében Aradváros sakkbajnokságáért folyó küzdelem állása az ötödik forduló után a következő: 1. Halik Iván 4 ponttal (1). 2. dr. Janny Géza 3 ponttal (0). 3. Jéger Tibor két és fél ponttal (2 és fél). 4—5. Klein Mór 2 (0) és Karácsonyi László 2 ponttal (0). 6. Bildhauer Alfréd 2 ponttal (1). 7. Haász Ferenc 1 ponttal (3). 8. Krémer Gyula fél ponttal (4 és fél). 9. Grosz 0 ponttal (5). A zárójelben lévő számok az eddigi pontvesztések.

NYILTÉR.

Fajdalomtól mélyen megtörve, de a Mindenható szentséges akaratában megnyugodva, szomorodott szívvel tudatják, hogy forrón szeretett nagynénjük, a teletüetetlen jó nevelőnője, illetve rokon

özv. Wanicsek Mátjáné

szül. Bozsó Anna,

folyó évi február hó 6-án déli 12 órakor áldados életé ek 68-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek áhítatos felvétele után, visszaadta nemek lelket Teremtőjének.

Drága halottunk földi maradványait folyó évi február hó 8-án délután fél 3 órakor fogjuk a Gutzjahr-telep Str. Ios f Sterea Suluju 8. számú gyászházba a rom. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszentelés után a helybeli első temetőben lévő családi sírhelyben, örökös nyugovó helyére elhelyezni.

Az engesztelő szent-mise áldozat a boldogult lelki üdvéért folyó évi február hó 16-án d. e. 10 órakor fog a f tisztelendő Minorita-ak szentegyházában az ezek Urának bemutatni.

Drága emléke szívünkben mindörökké élni fog!

Arad, 1928. február hó 6.

Ioan Limbeck és fiul Arad. Fabrica de costururi de metal si intr prindera de inormen-ari Plat. Avram Iancu (Szabadság-ter) 22. Színház-épület.

INGYEN AD

minden vételhez egy művészi kivitelű nagytáblát és egy zsebtükört, saját arcképével

Stojkovits és BékésP. Avram Iancu
(Szabadság-tér)

Bankkölcsönök

házakra és igen olcsó kamattal azonnal folyósíttatnak

Bővebbet:

Herzog SándorArad, Str. Bratianu
(Weitzer J.-u.) 17.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lei. vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40. vasárnap 50 Lei. A vastagabb betűvel kiírt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszhelyezéssel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Alánlatok, írásos levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatali telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

Sajtkészítők figyelmébe!

A legkiválóbb sajt a svájci tejoltóval készül. Hatásos, nem romlandó készítmény. **EGGER & Co. R.-T. vegyészeti gyár, Ciu.** Ugyanitt kapható a Sajt-készítés kézikönyve 20 lej előzetes beküldése ellenében.

ALKALMAZÁS.

PERFECT gyors- és gépirónót azonnal felvesszünk. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 784

HÁZIRUHAVARÁST, feldozást, stoppolást olcsón vállalok. házakhoz megyek. Címek az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 773

BEJÁRÓ könyvelést vállalom kereskedőknél és vállalatoknál. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 778

PERFEKT német nevelőnő, egy hat és egy négy éves gyermek mellé felvétetik. Cím Str. 29. Decembrie (Hasszinger uca) 8. szám. 777

VARRÓNÓ kinek évekig önálló szalonja volt, nagy varrodában szeretne elhelyezkedni szezon elejére, esetleg vidékre is elmenni. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 776

LAKÁS.

HÁROM SZOBA, FÜRDŐSZOBA ÉS MELLÉKHELYISÉGEKBŐL ÁLLÓ UC-CAI LAKÁS A FÜTÉREN 1928. MÁJUS 1-RE KIADÓ. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1234

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BORGARNITURA, rézágak, háló, ebédlő, uriszoba szalon berendezések, antik szalonok, antik szekrények, szőnyegek, fotaszalok, fotelok, paravánok, szamárak, antik órák, divánok, régi kreszenc, fall vitrin, üvegsekreány, sörös szecvise, festmények, bészarábiai szőnyeg, ágyvannu, asztalomu, dupla ágyterítő, storek, téli kabátok, férfi öltönyök, zsur asztalkák, zongorák, kézi-munkák stb. eladók. Salgóné bizományi kft. Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman palota. 1000

BIEDERMEYER szalon ezüst berakással, üveg vitrin, veneci csiszolt lusterrel eladó. Str. Closca 14. I. em. délután 3-5-ig. 782

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyegeket, szervizeket, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas árban való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Strada Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

VESZEK antik poharakat, márkás porcellánokat, antik álló órákat. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 400

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ha venni, eladni akar,
hirdetést adjon fel hamar!
Rendkívül olcsó az ára —
negyvennyolc lejt tesz kockára

ÜZLETEK.

BOULEVARD REGINA MARIA (ANDRÁSSY-TÉR) 13. SZ. alatt egy nagyobb üzlethelyiség kiadó. Bővebbet ugyanott az emeleten. 780

VEGYESÁRU, trafik és italmérés üzlet azonnal bérbe kiadó. Cím „Urgent” Postterestante Vărfurile. 771

KÖLCSÖNT keresek ingó vagy ingatlan biztosítókra. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 15303

EGY kisebb fűszerüzlet trafikál betegségek miatt eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 781

Bankkölcsönöket

aradi házakra, környékbeli földekre betáblázás mellett előnyös feltételekkel vagy kézzelzálogra (ékszer, ingóság) gyorsan folyósíttatnak. **HAASZ ALBERT** irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-uca) 12. szám.

Makulatura,

tiszta lappeldányok
csomagolásra,
5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Már 20 Cseh koronáért = 100 Lejért

kaphat 1/8 csehszlóvák sorsjegyet

UNGÁR S. bankházánál

Bratislava, Ventur-uca 20.

mely által

769

ÖN IS MILLIOMOS LEHET

Kis fizikóval

Nagy vagyont

Főnyeremény: 2 Millió eK. = 10 Millió Lej.

További nyeremények: 1.000.000 eK., 700.000 eK., 300.000 eK., 200.000 eK., stb. stb.

Összértékben: 60.000.000 eK. = 300.000.000 Lej.

Sorsjegyzárak: 1/8 eK. 20.- = 1/4 eK. 40.- = 1/2 eK. 80.- = 1/1 eK. 160.-

a II.-ik oszt.-ért: 1/8 Lej 100.- = 1/4 Lej 200.- = 1/2 Lej 400.- = 1/1 Lej 800.-

A II.-ik osztály húzása február 15.-én!

Rendeljen azonnal! Diszkrét szétküldés. Húzás után azonnal küldjük a nyereményjegyzéket. A mostani húzáson is egy román ügyfélünk egy főnyereményt nálunk megnyerte, melyet azonnal kifizettünk. **55** Egyes képviselők magas jutalékkal felvételnek.

OKTATÁS.

NÉMET és francia tanítást vállalom, könnyű előmenetel biztosítva. Str. Horia (Széchenyi-u.) 3. II.-ik emelet. 783

ELLÁTÁS.

TELJES ellátás kapható uricsalánál. Ugyanott ebéd, vacsora. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 747

URHAZNÁL szobába lakótárs felvétel esetleg ellátással. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 774

INGATLAN.

ELADÓ Str. Curcanul (Lövész-u.) 24. számú ház kerttel, május elsején elfoglalható kétszobás lakással. Gazdálkodásra vagy ipartelepnek alkalmas. 727

KISEBB magánház olcsón eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 775

Tavaszi-trágyázás.

TENGERI, ZAB, ARPA, CUKORRÉPA, BURGONYA, KENDER, LEN, SZÓLÓ és **KERTIVETEMÉNYEKHEZ** legajánlatosabb

19-20%-os mésznitrogén

18%-OS SUPERPHOSPHAT és **40-42%-OS KALISÓ** műtrágyafajok használata.

MŰTRÁGYA NÉLKÜL NINCS TELJES HOZAM!

Az összes műtrágya fajokra vonatkozó szakszerű felvilágosítás és használati utasítás díjmentesen szolgálunk.

Érdeklődés esetén kérjük annak közlését, hogy milyen növényt vet, mi volt annak előveteménye, mikor használt istálló trágyát és a talaj tulajdonságát (kötött, agyagos, homokos stb. stb.)

Felvilágosításért szolgálat:

Dicsőszentmártoni „Nitrogen” Műtrágya és Vegyipar
R. T. eladási irodája

400

TIMISOARA I.

Deutsches Haus, Tel. 5-36.

vagy „Mezőgazdák” Kereskedelmi R.-T. Arad.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

VIZUMOK követségeknél
Ülve-hosszabítások, C.F.R. bérletek

!! Künstler-vizumiroda !!

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 36. :: Búcia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintézt.

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat